

**UCHWAŁA NR LXI/1599/22
RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA
z dnia 24 listopada 2022 r.**

**w sprawie Wrocławskiego Programu Działań
na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Bez barier” na lata 2023-2029**

Na podstawie art. 12 pkt 11 i art. 92 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526) w związku z art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812) Rada Miejska Wrocławia uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Wrocławski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Bez barier” na lata 2023-2029, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Wrocławia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Wrocławia

Sergiusz Kmiciek

Wrocławski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Bez barier” na lata 2023 - 2029

Część 1 – Wprowadzenie

1. Ilekroć we Wrocławskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Bez barier” na lata 2023 - 2029 mowa jest o:
 - 1) programie - należy przez to rozumieć Wrocławski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Bez barier” na lata 2023 - 2029;
 - 2) ustawie - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812);
 - 3) Mieście – należy przez to rozumieć Miasto Wrocław;
 - 4) organizacjach pozarządowych - należy przez to rozumieć organizacje, osoby prawne i jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 i 1812);
 - 5) samorzeczniku – należy przez to rozumieć osobę z niepełnosprawnością, która wypowiada się na forum publicznym w imieniu własnym lub innych osób z niepełnosprawnością w kwestiach dotyczących tej grupy;
 - 6) ekspercie przez doświadczenie – należy przez to rozumieć osobę uznawaną za autorytet w kwestiach związanych z niepełnosprawnością na podstawie własnego doświadczenia niepełnosprawności oraz posiadanej wiedzy;
 - 7) osobie z niepełnosprawnością – należy przez to rozumieć osobę niepełnosprawną w myśl ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
 - 8) wsparciu wytchnieniowym – należy przez to rozumieć czasowe wsparcie opiekunów faktycznych sprawujących bezpośrednią codzienną opiekę nad osobami ze znaczną i głęboką niepełnosprawnością;
 - 9) asystencji osobistej – należy przez to rozumieć nakierowane na osobę z niepełnosprawnością, lub kierowanego przez nią, wsparcie innej osoby. Wsparcie asystenckie dotyczy wykonywania, przez osobę z niepełnosprawnością, podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnych do aktywnego funkcjonowania społecznego, zawodowego, edukacyjnego;

- 10) dostępności – należy przez to rozumieć dostępność architektoniczną, cyfrową oraz informacyjno-komunikacyjną, o której mowa w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240);
 - 11) uniwersalnym projektowaniu – należy przez to rozumieć projektowanie, o którym mowa w art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 19 lipca 2019 o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;
 - 12) racjonalnym usprawnieniu – należy przez to rozumieć usprawnienie, o którym mowa w art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 19 lipca 2019 o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;
 - 13) zatrudnieniu wspomaganym – należy przez to rozumieć indywidualną pracę trenera pracy z osobą z niepełnosprawnością przy maksymalnym jej włączeniu w całość procesu decyzyjnego dotyczącego zatrudnienia oraz w jego trakcie;
 - 14) komunikacji alternatywnej i wspomagającej – należy przez to rozumieć grupę metod, które umożliwiają osobom niemówiącym lub mówiącym w ograniczonym stopniu porozumiewać się z otoczeniem;
 - 15) mieszkaniach chronionych – należy przez to rozumieć mieszkania, w których zapewnione są warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku i integrację osób w nim przebywających ze społecznością lokalną, oraz wsparcie obejmujące m.in. pracę socjalną, poradnictwo specjalistyczne, naukę w zakresie samoobsługi, samodzielności życiowej;
 - 16) centrach opiekuńczo-mieszkalnych – należy przez to rozumieć placówki zapewniające, zarówno pod względem lokalowym, jak i świadczonych usług, warunki do samodzielnego i niezależnego pobytu lub zamieszkiwania, opieki oraz rehabilitacji osób z niepełnosprawnością;
 - 17) wrocławskich standardach dostępności – należy przez to rozumieć Standardy Dostępności Przestrzeni Miejskich (Zarządzenie nr 249/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 21 stycznia 2019 r. w sprawie stosowania Wrocławskich standardów dostępności przestrzeni miejskich) i Standardy Dostępności Kultury i Wydarzeń (Zarządzenie nr 5201/21 Prezydenta Wrocławia z dnia 14 maja 2021 r. w sprawie stosowania Wrocławskich Standardów Dostępności Kultury i Wydarzeń).
2. Program jest elementem długofalowej Strategii Rozwoju Wrocławia „Strategia Wrocław 2030”, „Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Wrocławia na lata 2018-2030” oraz polityki społeczno - gospodarczej Miasta.
 3. Program określa cele, zasady, priorytetowe zadania publiczne, źródła finansowania, sposób realizacji sposób oceny realizacji programu.

Część 2 – Cele Programu

1. Celem głównym programu jest stwarzanie warunków osobom z niepełnosprawnością pełnego włączenia i aktywnego udziału w życiu społeczności Miasta na równi z innymi osobami.
2. Cele szczegółowe programu wynikają z założonego celu głównego i są nimi:

- 1) wzmacnianie samorealizacji i niezależności osób z niepełnosprawnością we wszystkich obszarach życia;
- 2) rozwijanie usług wspierających osoby z niepełnosprawnością w miejscu zamieszkania;
- 3) podnoszenie standardu usług publicznych przez zapewnienie ich dostępności dla osób z niepełnosprawnością;
- 4) wdrażanie zasad uniwersalnego projektowania przestrzeni, infrastruktury i usług publicznych.

Część 3 – Zasady programu

1. Osoby z niepełnosprawnością mają prawo do niezależnego i aktywnego życia oraz do korzystania, na zasadzie równości, z praw i obowiązków ustanowionych dla ogółu mieszkańców Miasta, bez względu na rodzaj, przyczynę oraz stopień niepełnosprawności.
2. Wszelkie działania na rzecz osób z niepełnosprawnością powinny być podejmowane z poszanowaniem godności i prawa do samostanowienia jednostki i jej prawa do dokonywania samodzielnych wyborów życiowych.
3. Dostępne środowisko odgrywa kluczową rolę w tworzeniu integracyjnego społeczeństwa, w którym osoby z niepełnosprawnością mogą uczestniczyć w życiu codziennym społeczności lokalnej. Możliwość użytkowania dóbr społecznych i korzystania z usług publicznych przez wszystkich ludzi powinna być traktowana jako punkt wyjścia przy projektowaniu. Produkty i otoczenie powinny być zaprojektowane zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego tj. w taki sposób, aby mogły być użytkowane przez osoby w każdym wieku, z różnymi możliwościami, umiejętnościami i stopniem sprawności, przy uwzględnionych czynnikach związanych ze zdolnością poruszania się, widzenia, słyszenia, pojmowania, a także wrażliwości na środowisko.

Część 4 – Priorytetowe zadania Miasta

1. Do priorytetowych zadań Miasta należą:
 - 1) w zakresie podnoszenia świadomości społeczeństwa w obszarze poszanowania praw i godności osób z niepełnosprawnością:
 - a) wspieranie kampanii informacyjnych oraz promowanie postaw społecznych dotyczących poszanowania praw osób z niepełnosprawnością,
 - b) wspieranie i promocja idei samorzecznictwa, prowadzenia działań samorzeczniczych oraz ekspertów przez doświadczenie,
 - c) wspieranie działań uświadamiających potrzeby, funkcjonowanie i prawa osób z niepełnosprawnością skierowanych do mieszkańców Miasta,
 - d) wspieranie działań realizowanych w ramach środków masowego przekazu zmierzających do przedstawiania wizerunku osoby z niepełnosprawnością zgodnego z celami Programu,

- e) wspieranie prowadzenia poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielania informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnością;
- 2) w zakresie dostępności przestrzeni publicznej:
- a) monitorowanie wdrażania oraz aktualizacja wrocławskich standardów dostępności,
 - b) opracowanie rekomendacji w zakresie dostępności dla podmiotów sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego,
 - c) wspieranie i upowszechnianie alternatywnych form komunikowania się,
 - d) zapewnianie dostępności świadczonych usług publicznych,
 - e) gromadzenie i upowszechnianie informacji na temat dostępności dla osób z niepełnosprawnościami usług publicznych, wydarzeń i innych działań realizowanych na rzecz mieszkańców Miasta;
- 3) w zakresie przeciwdziałania przemocy w stosunku do osób z niepełnosprawnością:
- a) wspieranie działań uświadamiających i edukacyjnych w zakresie aktywnych form przeciwdziałania przemocy wobec osób z niepełnosprawnością,
 - b) prowadzenie działań adresowanych dla osób z niepełnosprawnością w zakresie rozpoznania i przeciwdziałania przemocy oraz procedur reagowania,
 - c) promowanie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami w celu przeciwdziałania przemocy wobec osób z niepełnosprawnością,
 - d) upowszechnianie informacji o systemie wsparcia osób dotkniętych przemocą w formach alternatywnych,
 - e) rozwijanie specjalistycznego wsparcia dla osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w zakresie wiedzy i umiejętności związanych z pracą z osobami z niepełnosprawnością,
 - f) rozwijanie kompetencji osób pracujących z osobami z niepełnosprawnością w zakresie rozpoznania i przeciwdziałania przemocy oraz procedur reagowania,
 - g) wspieranie indywidualnego i grupowego wsparcia dla osób doświadczających przemocy i ich rodzin dostosowanego do potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnością,
 - h) rozwijanie sieci mieszkań interwencyjnych dostosowanych dla osób z niepełnosprawnością;
- 4) w zakresie włączania w społeczność lokalną i niezależnego życia:
- a) opracowanie strategii i planu działania na rzecz deinstytucjonalizacji, tj. rozwoju usług wspierających osoby z niepełnosprawnością w miejscu zamieszkania,
 - b) rozwijanie usług wspierających niezależne życie osób z niepełnosprawnością świadczonych w miejscu zamieszkania, w szczególności asystencji osobistej,
 - c) opracowanie i wdrożenie programu rozwoju mieszkalnictwa wspomagane,
 - d) rozwijanie wsparcia osób z niepełnosprawnością powyżej 25 roku życia po zakończeniu edukacji,
 - e) tworzenie warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności osób starszych,

f) zwiększanie dostępu do placówek wsparcia dziennego, w tym ośrodków wsparcia i środowiskowych domów samopomocy;

5) w zakresie mobilności:

- a) podnoszenie jakości dowozu uczniów z niepełnosprawnością do placówek oświatowych oraz dowozu do dziennych ośrodków wsparcia,
- b) uruchomienie i rozwijanie transportu indywidualnego dla osób z niepełnosprawnością,
- c) rozwój sieci przystanków wiedeńskich, wyniesionych peronów lub podwyższeń nawierzchni w miejscach, gdzie wysiada się na jezdnię, drogę dla pieszych lub drogę dla pieszych i rowerów,
- d) wspieranie podnoszenia kompetencji kierowców i motorniczych komunikacji publicznej
- e) kontynuacja oznaczania na peronach przystankowych miejsc oczekiwania dla osób ze szczególnymi potrzebami oczekujących na pojazd oraz systemów prowadzenia dla osób z dysfunkcjami wzroku,
- f) audyt przystanków komunikacji publicznej pod kątem dostępności i dopasowania do ramp tramwajowych,
- g) rozwój sieci dostępnych miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością,
- h) kontynuacja likwidowania barier architektonicznych na drogach dla pieszych, w tym zwłaszcza zakresie występowania uskoków oraz wymiany nawierzchni w miejscach, które nie spełniają wymogów trasy wolnej od przeszkód;

6) w zakresie edukacji:

- a) rozwijanie systemu diagnozowania specjalnych potrzeb edukacyjnych i wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka,
- b) wdrażanie indywidualnych form wspierania ucznia z niepełnosprawnością,
- c) wspieranie podnoszenia kwalifikacji pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych ze szczególnym uwzględnieniem kadry zarządzającej placówkami oświatowymi w zakresie realizacji edukacji włączającej oraz pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- d) zwiększanie dostępności architektonicznej, informacyjno – komunikacyjnej i cyfrowej placówek oświatowych oraz poradni psychologiczno-pedagogicznych,
- e) upowszechnianie właściwych postaw rodziców wobec własnych dzieci z niepełnosprawnością,
- f) monitorowanie jakości kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- g) propagowanie wiedzy o niepełnosprawności, w tym warsztaty świadomościowe dla kadr placówek edukacyjnych,
- h) rozwijanie doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością oraz ich rodziców lub opiekunów,
- i) tworzenie nowych oraz rozwijanie narzędzi współpracy Miasta z uczelniami i środowiskiem akademickim na rzecz upowszechniania wykształcenia wyższego wśród osób z niepełnosprawnością,

- j) promowanie kształcenia ustawicznego dorosłych osób z niepełnosprawnością,
 - k) upowszechnienie alternatywnych i wspomagających form komunikowania się,
 - l) działania na rzecz zwiększania poziomu zatrudnienia nauczycieli z niepełnosprawnością;
- 7) w zakresie ochrony zdrowia i rehabilitacji leczniczej:
- a) realizacja programów profilaktyki, informacji i edukacji zdrowotnej wspierających osoby przewlekle i nieuleczalnie chore oraz osoby z niepełnosprawnością i zagrożone niepełnosprawnością,
 - b) podejmowanie działań zmierzających do poprawy jakości opieki nad osobami z niepełnosprawnością oraz przewlekle i nieuleczalnie chorymi,
 - c) tworzenie i wdrażanie programów wsparcia rodzin, opiekunów osób z niepełnosprawnością, w tym rozwijanie systemu wsparcia wytchnieniowego,
 - d) wspieranie publicznych i prywatnych podmiotów służby zdrowia we wdrażaniu dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej oraz usług w placówkach ochrony zdrowia,
 - e) działania wspierające dostęp do specjalistycznej i wielokierunkowej diagnozy oraz kompleksowego wsparcia dla osób i rodzin doświadczających niepełnosprawności i zagrożonych niepełnosprawnością,
 - f) inicjowanie działań podnoszących świadomości personelu medycznego i administracyjnego placówek służby zdrowia i służb ratowniczych w zakresie potrzeb, wspierania i komunikowania się z osobami z niepełnosprawnością;
- 8) w zakresie zatrudnienia i rynku pracy:
- a) tworzenie warunków do zwiększania poziomu aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością, w tym wspieranie w zakładaniu, utrzymaniu i rozwoju działalności gospodarczej,
 - b) podnoszenie stanu wiedzy i świadomości osób z niepełnosprawnością w zakresie praw i obowiązków pracowniczych,
 - c) podnoszenie stanu wiedzy i świadomości pracodawców w zakresie zatrudniania osób z niepełnosprawnością, przeciwdziałania ich dyskryminacji oraz wprowadzania racjonalnych usprawnień w miejscach pracy,
 - d) rozwijanie usług wspierających aktywność zawodową osób z niepełnosprawnością, w tym zatrudnienia wspomaganego z trenerami pracy,
 - e) rozwijanie doradztwa zawodowego z uwzględnieniem dojrzałości, sprawności i umiejętności zawodowych dla osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia,
 - f) rozwijanie kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych stosownie do aktualnych wymogów rynku pracy,
 - g) zwiększenie zatrudnienia osób z niepełnosprawnością w jednostkach organizacyjnych Gminy Wrocław.;

9) w zakresie ochrony socjalnej:

- a) wsparcie dla rodzin, których członkami są osoby z niepełnosprawnością w dostępie do usług wsparcia wytchnieniowego,
- b) wspieranie rozwoju sieci dziennego i całodobowego wsparcia, w tym mieszkania chronione, centra opiekuńczo-mieszkalne;

10) w zakresie udziału w życiu publicznym:

- a) aktywne włączanie osób z niepełnosprawnością oraz organizacji je reprezentujących do procesów tworzenia, konsultowania i wdrażania aktów prawnych i polityk publicznych oraz w inne procesy podejmowania decyzji w zakresie spraw dotyczących tej grupy osób,
- b) zacieśnianie współpracy między Miastem a organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami na rzecz realizacji zadań objętym programem,
- c) podnoszenie poziomu wiedzy osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia z zakresu Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych oraz innowacyjnych instrumentów działań na rzecz osób z niepełnosprawnością,
- d) rozwijanie wiedzy i umiejętności organizatorów i realizatorów usług publicznych z zakresu dostępności dla osób z niepełnosprawnością,
- e) rozwijanie wiedzy i umiejętności członków komisji wyborczych w zakresie obsługi i komunikowania się z osobami z niepełnosprawnością,
- f) zwiększanie dostępności architektonicznej lokali wyborczych i lokali rad osiedli;

11) w zakresie kultury i sportu:

- a) wsparcie w dostępie do filmów, teatru i innego rodzaju działalności kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej w formach dostępnych dla osób z niepełnosprawnością,
- b) zwiększanie dostępu do miejsc uprawiania sportu, rekreacji i turystyki lub usług z tym związanych,
- c) wsparcie możliwości rozwoju i wykorzystywania potencjału twórczego, artystycznego i intelektualnego osób z niepełnosprawnością,
- d) wsparcie w dostępie do powszechnej aktywności sportowej na wszystkich poziomach,
- e) wsparcie w dostępie w charakterze widzów wydarzeń sportowych o wymiarze regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym;

12) w zakresie działań informacyjnych:

- a) badanie sytuacji i jakości życia osób z niepełnosprawnością w ramach realizacji diagnozy społecznej mieszkańców Wrocławia,
- b) gromadzenie i udostępnianie informacji na temat projektów prowadzonych oraz zleczanych przez miasto organizacjom pozarządowym,
- c) gromadzenie i udostępnianie informacji na temat projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz mieszkańców Wrocławia, finansowanych z różnych źródeł,

- d) działania wspierające podnoszenie świadomości osób z niepełnosprawnością w zakresie ochrony danych osobowych,
- e) podnoszenie świadomości zleceniodawców i realizatorów projektów miejskich w zakresie ochrony danych osobowych.

2. Wymienione w pkt 1 zadania nie stanowią katalogu zamkniętego i w przypadku zaistnienia okoliczności uzasadniających podjęcie innych zadań, które nie zostały uwzględnione w programie, ich katalog może zostać rozszerzony.

Część 5 – Źródła finansowania

Zadania wynikające z programu mogą być finansowane z następujących źródeł:

- 1) budżetu Miasta, w ramach limitu środków finansowych zaplanowanych w budżecie na dany rok realizacji programu;
- 2) budżetu samorządu wojewódzkiego;
- 3) dotacji z budżetu państwa i państwowych funduszy celowych;
- 4) środków Unii Europejskiej;
- 5) środków organizacji pozarządowych i związków wyznaniowych;
- 6) środków pochodzących od pracodawców.

Część 6 – Sposób realizacji programu

- 1. Program stanowi podstawę do opracowywania różnych form działań, mających na celu realizację ujętych w nim zadań oraz pozyskiwania środków finansowych ze źródeł, o których mowa w Części 5.
- 2. Realizacja zadań, o których mowa w Części 4, może wymagać zawierania porozumień pomiędzy podmiotami działającymi na terenie miasta (np. administracją państwową i samorządową, podmiotami gospodarczymi, środowiskiem naukowym i organizacjami pozarządowymi).
- 3. Przedmiotem porozumień, o których mowa w pkt 2, winna być zarówno współpraca przy realizacji poszczególnych zadań programu, jak i całościowa koordynacja przedsięwzięć.
- 4. Uwagi, wnioski i propozycje dotyczące bieżącej realizacji programu mogą być zgłaszane Prezydentowi Wrocławia.

Część 7 – Sposób oceny realizacji programu

- 1. Nadzór nad działaniami związanymi z realizacją programu sprawuje Prezydent Wrocławia.
- 2. Ewaluacja programu następuje w cyklu rocznym.
- 3. Ewaluacja programu dokonywana jest, w terminie do dnia 31 marca roku kalendarzowego następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy.
- 4. Do oceny realizacji programu stosowane są mierniki ilościowe, a w szczególności:
 - 1) liczba wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego oraz opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka;

- 2) liczba oddziałów specjalnych i integracyjnych w placówkach edukacyjnych;
- 3) liczba uczniów w edukacji włączającej;
- 4) liczba osób korzystających ze świadczeń opiekuńczych;
- 5) liczba prowadzonych instytucji opiekuńczych oraz placówek udzielających wsparcia na rzecz osób z niepełnosprawnością;
- 6) liczba miejsc w dziennych ośrodkach wsparcia oraz środowiskowych domach samopomocy;
- 7) liczba usług pielęgnacyjnych, socjalnych i opiekuńczych udzielonych na rzecz osób przewlekle lub nieuleczalnie chorych, przebywających w środowisku domowym;
- 8) liczba osób przeszkolonych w ramach szkoleń prowadzonych dla organizacji pozarządowych, podnoszących kwalifikacje osób działających w III sektorze, w tym dla przedstawicieli organizacji, działających w obszarze realizacji niniejszego programu;
- 9) liczba osób niepełnosprawnych objętych dofinansowaniem ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej;
- 10) liczba osób z niepełnosprawnością bezrobotnych lub poszukujących pracy, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w ujęciu dynamicznym, odpowiednio w latach 2023-2029;
- 11) liczba porad zawodowych udzielonych osobom z niepełnosprawnością przez Powiatowy Urząd Pracy;
- 12) liczba niepełnosprawnych uczestników szkoleń zawodowych i szkoleń podnoszących kwalifikacje, organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy pod kątem realnych potrzeb pracodawców;
- 13) liczba projektów dedykowanych osobom z niepełnosprawnością z zakresu sportu, rekreacji i turystyki oraz kultury i sztuki;
- 14) liczba realizowanych programów z zakresu profilaktyki, informacji i edukacji zdrowotnej;
- 15) liczba przeprowadzonych badań ankietowych lub analiz dotyczących dostępności obiektów, przestrzeni i usług do potrzeb osób niepełnosprawnych niepełnosprawnością;
- 16) liczba pojazdów w komunikacji miejskiej – nowych lub dostosowanych do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami;
- 17) liczba osób z niepełnosprawnością korzystających ze wsparcia asystentów osobistych;
- 18) liczba asystentów osobistych osób z niepełnosprawnością.

Dane zebrane w trakcie monitorowania stanowią podstawę do formułowania wniosków i rekomendacji dla dalszej realizacji Programu.

5. Sprawozdanie roczne z realizacji programu przedstawiane jest Powiatowej Społecznej Radzie Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych oraz Wrocławskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego w terminie do dnia 31 marca roku kalendarzowego następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy.

6. Powiatowa Społeczna Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych oraz Wrocławska Rada Działalności Pożytku Publicznego dokonują oceny realizacji programu w terminie do dnia 15 kwietnia roku kalendarzowego, następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy.
7. Po dokonaniu oceny, o której mowa w pkt 6, Powiatowa Społeczna Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych udostępnia informacje dotyczące realizacji programu do wiadomości publicznej.
8. Po zakończeniu realizacji Programu Prezydent Wrocławia w terminie do dnia 15 kwietnia 2030 roku składa Powiatowej Społecznej Radzie Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych oraz Wrocławskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego końcowe sprawozdanie z wykonania Programu.
9. Powiatowa Społeczna Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych oraz Wrocławska Rada Działalności Pożytku Publicznego dokonują oceny realizacji programu na podstawie sprawozdania, o którym mowa w pkt 8, w terminie 14 dni od dnia otrzymania sprawozdania.
10. Końcowa ewaluacja Programu odbywa się w ostatnim roku jego realizacji, a jej wyniki służą zaplanowaniu Programu na kolejne lata. Ewaluacja końcowa jest realizowana przez podmiot zewnętrzny.